

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Olomoucký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Obchodní akademie, Šumperk, Hlavní třída 31

Hlavní třída 31, 787 01 Šumperk

Identifikátor školy: 600 018 041

Termín konání komplexní inspekce: 7. – 13. listopad 2001

Čj.	131 181/01-5052
Signatura	km5fv501

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Obchodní akademie, Šumperk, Hlavní třída 31 (dále škola) je příspěvkovou organizací s právní subjektivitou, zřízenou Olomouckým krajem. Sdružuje:

- Obchodní akademii (kapacita 300 žáků)
- Státní jazykovou školu (kapacita se neuvádí)

Ve školním roce 2001/2002 jsou na obchodní akademii vyučovány následující studijní obory zakončené maturitní zkouškou:

- 63-41-M/004 Obchodní akademie – denní studium
- 63-41-M/004 Obchodní akademie – dálkové studium
- 78-42-M/002 Ekonomické lyceum – denní studium

Státní jazyková škola poskytuje jazykové vzdělání v anglickém, německém a italském jazyce.

V době inspekce se na budoucí povolání připravovalo 300 žáků v 10 třídách denního studia, 80 žáků ve 4 třídách dálkového studia a 273 posluchačů jazykových kurzů.

Škola má více než padesátiletou tradici, sídlí ve velmi pěkné budově, která je majetkem města. Kmenové i odborné učebny jsou prostorné, zařízené běžným nábytkem. Prostředí v učebnách a chodbách je estetické, v některých částech odborně zaměřené. V letošním školním roce se podařilo dokončit vybudování tělocvičny.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Realizace oborů probíhá podle schválených učebních dokumentů. Učební plány má škola pro jednotlivé obory rozpracovány do vlastních plánů, ve kterých je celková dotace hodin na dobu studia rozložena do jednotlivých ročníků. Rámcové učební osnovy jednotlivých sledovaných předmětů (cizí jazyky, český jazyk a literatura, dějepis, občanská nauka, zeměpis, matematika, hospodářské výpočty, ekonomika, účetnictví, výpočetní technika) rozpracovali učitelé do ročních tematických plánů. Učivo mezi ročníky na sebe logicky navazuje, výukové cíle jsou v souladu se standardem odborného vzdělání.

Při plánování výuky nedochází k obsahové duplicitě mezi jednotlivými předměty.

Rozvrh vyučovacích hodin a přestávek respektuje psychohygienické požadavky. Škola má vymezeny prostory pro trávení volného času a využití přestávek žáky. Prostory školní budovy jsou estetické a funkční, je zde udržován pořádek a čistota.

Velmi zajímavou podobu má soustředění žáků budoucích 1. ročníků, které škola uskutečňuje v měsíci srpnu. Mají možnost se zde vzájemně poznat, seznámit se s některými učiteli a lépe proniknout do života školy. Je jim tak usnadněna adaptace při přechodu ze základní na střední školu.

Anglický, francouzský a ruský jazyk

Materiálně-technické podmínky jsou vynikající. Výuka předmětu probíhá v jazykových učebnách, které jsou vybaveny audiovizuální technikou, která byla funkčně využívána. Estetické prostředí tříd je vkusné a ve vztahu k předmětu motivující.

V oblasti personální pouze jedna učitelka nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro kontrolovaný typ školy.

Didaktické i pedagogické zásady jsou respektovány způsobem organizace výuky i zvolenými metodami a formami práce.

Týdenní časová dotace odpovídala schváleným učebním plánům. Zpracované tematické plány přihlížely v souladu s osnovami k rozdílné vstupní úrovni osvojení cizího jazyka. Na základě výsledků vstupních testů se provádí diferenciaci a v rámci tříd jsou vytvářeny homogenní skupiny žáků. Na obchodních akademiích se vyučuje dvěma cizím jazykům, z nichž v prvním žáci zpravidla navazují na znalosti ze základních škol.

Při volbě metod a forem práce učitelé sledovali cíle komunikativní i výchovně-vzdělávací. Obsahem výuky bylo rozvíjení řečových dovedností a schopností ústně i písemně se vyjadřovat na základě zvládnutí slovní zásoby, gramatiky, zvukové a grafické stránky jazyka a znalostí reálií příslušné jazykové oblasti. Při plnění výchovně-vzdělávacích cílů učitelé uplatňovali mezipředmětové vztahy a využívali zkušeností žáků. V nižších ročnících byla věnována zvýšená pozornost poslechu s porozuměním, nedostatečně byli žáci vedeni k souvislému ústnímu vyjadřování, zejména ve vyšších ročnících.

Nové učivo bylo probíráno v návaznosti na učivo předchozí, učitelé si ověřovali pochopení zadávaných úkolů, poskytovali žákům pomoc. Při hodnocení oceňovali snahu, převažovalo pozitivní hodnocení. Podklady pro klasifikaci předmětu získávají učitelé formou písemnou i ústní, převažuje písemná.

Vzájemná komunikace byla přátelská a bezproblémová.

Kvalita výuky anglického, francouzského a ruského jazyka je velmi dobrá.

Český jazyk a literatura

Výuka probíhala v kmenových učebnách, které jsou prostorné, zařízené běžným nábytkem. Jedna hodina byla realizována v posluchárně, která je vybavena multimediálním počítačem, čtecí kamerou, zpětným projektorem a videoprojektorem. Učební pomůcky jsou zastoupeny v dostatečné míře a jsou postupně, tak jako školní knihovna účelně inovovány a doplňovány.

Materiální zabezpečení je na velmi dobré úrovni. Ve škole se postupně zařizuje audiotéka a videotéka. Při výuce byly používány schválené učebnice. Ve všech vyučovacích hodinách byly vhodně a účelně využity namnožené texty a obrazové materiály.

Výuku zabezpečují čtyři učitelé, kteří mají odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost, na vyučování byli velmi dobře připraveni, průběh hodin měli promyšlený.

Vedení školy využívá možnosti zařadit jednu hodinu cvičení ve čtvrtém ročníku, ve které se třída dělí na poloviny, což přispívá k vyšší efektivitě využití vyučovacího času a umožňuje i individuální přístup k žákům a jejich přípravu k maturitní zkoušce.

Sledované hodiny měly převážně klasickou strukturu. Na začátku hodin byli žáci seznámeni s cíli, které byly postupně v průběhu hodin plněny. Ze zvolených metod byly uplatňovány hlavně metody frontální s různým stupněm aktivního zapojení žáků. Samostatná práce žáků byla použita ve většině hodin. V hodinách literatury byl kladen důraz na práci s textem a rozvíjení komunikativních dovedností žáků, vhodně bylo použito i mezipředmětových vztahů. Učitelé navazovali na znalosti žáků z předchozí doby nebo ze základní školy. Učivo bylo žákům interpretováno věcně správně. Pouze v jedné hodině, realizované v posluchárně, byla použita didaktická technika, její užití vhodně přispělo k vyšší efektivitě práce.

Dostatečný prostor byl poskytován i prezentaci vlastních názorů žáků. Všichni učitelé vytvářeli žákům dostatečný prostor pro diskusi a pozitivně ovlivňovali vzájemnou komunikaci a následně i efektivitu výuky. Interakce mezi žáky a učiteli měla ve většině hodin příkladnou úroveň a pozitivně ovlivňovala vzájemné vztahy a atmosféru ve třídě.

Shrnutí učiva a opakování látky bylo prováděno ve spolupráci s žáky. Z důvodů obtížnosti organizace a časových prostojů při práci s textem nebylo zařazeno do všech hodin. Domácí úkoly byly zadávány účelně a v přiměřeném rozsahu.

Klasifikace žáků při individuálním zkoušení byla objektivní a ze strany učitelů zdůvodněná. Žáci byli ve vyučovacích hodinách průběžně motivováni a hodnoceni.

Písemné práce jsou vypracovávány v souladu s osnovami.

Kvalita výuky českého jazyka a literatury je velmi dobrá.

Hospodářské výpočty a statistika

Předmět hospodářské výpočty a statistika rozšiřuje a prohlubuje vědomosti, dovednosti a návyky získané v matematice základní školy o počítání s pojmenovanými a neúplnými čísly, o procentový a úrokový počet a dává aplikacím poznatků z matematiky hospodářský obsah.

Prostorové a materiální podmínky pro výuku jsou na běžné úrovni a plně vyhovují psychohygienickým zásadám.

Hospodářské výpočty a statistiku vyučují dva učitelé s úplnou kvalifikací pro daný typ školy.

Učitelé byli na výuku velmi dobře připraveni, kladli důraz na důsledné dodržování postupu řešení úloh, který vychází z jejich analýzy a rozvíjí u žáků jejich ekonomické a matematické formulace. Žáci byli vedeni ke schopnosti aplikovat teoretické znalosti o podstatě vybraných metod a ukazatelů na jednotlivé příklady z praxe a života školy.

Samostatná práce žáků byla průběžně kontrolována a vyhodnocována, v celém jejím průběhu byli žáci výrazně pozitivně motivováni. Komunikace učitelů se žáky byla přirozená, žáci byli vedeni k nutnosti umět obhájit vlastní názor. Klasifikace byla objektivní a motivující.

Kvalita výuky hospodářských výpočtů a statistiky je vynikající.

Matematika

Prostorové podmínky pro vyučování byly dobré, odpovídaly psychohygienickým požadavkům. Výuka probíhala v kmenových učebnách, odborné učebny pro matematiku škola nemá. Učitelé mají k dispozici základní učební pomůcky, v části hospitovaných hodin byl použit zpětný projektor, který výrazně zvyšoval efektivitu hodin. Žáci mají k dispozici a běžně používají vhodné učebnice.

Výuku zabezpečují tři učitelky, které mají odpovídající odborné a pedagogické vzdělání. Možnost dělit třídy na poloviny v části hodin matematiky škola nevyužívá.

Většina učitelů byla na výuku velmi dobře připravena, její průběh měla promyšlený. Část vyučovacích hodin byla věnována opakování a procvičování minulého učiva, žáci byli upozorňováni na alternativní postupy řešení příkladů, v některých hodinách bylo toto upozornění formální, v jedné hodině dokonce učitelkou nezvládnuté. Nové učivo bylo vyvozováno na základě předchozích znalostí, které byly učiteli většinou prověřovány frontálně. Probírání nového učiva byl věnován dostatek času. Byla používána správná odborná terminologie.

Kladem většiny hodin byl přiměřený prostor na procvičování učiva, při kterém si žáci mohli volit vlastní tempo. Samostatná práce žáků byla učiteli většinou průběžně kontrolována.

Pouze v části hodin byla aplikace matematických pojmů a poznatků samozřejmostí. Komunikace učitelů se žáky byla převážně velmi dobrá. Většinou byli žáci průběžně motivováni, dobře spolupracovali s učiteli, byli vedeni ke schopnosti vyjádřit a obhájit vlastní názor. V jedné hodině byli negativně motivováni, zvolené příklady a postupy řešení byly zvoleny nevhodně, žáky odrazovaly od matematiky. Ve sledované výuce byly použity klasické

vyučovací metody.

Klasifikace byla prováděna jen zřídka, žáci byli hodnoceni slovně. Závěry hodin obsahovaly stručné shrnutí učiva.

Hospitované hodiny měly různou úroveň, od hodin vynikajících po hodiny ještě vyhovující.

Kvalita výuky matematiky je dobrá.

Německý jazyk

Výuka probíhala v jazykových učebnách s velmi dobrým vybavením pomůckami a moderní didaktickou technikou, která byla ve sledované výuce funkčně využívána. Škola disponuje velkým množstvím názorných pomůcek a příruční knihovnou německého jazyka s jazykovými a výkladovými slovníky a beletristickými díly.

Používané učebnice odpovídají komunikativnímu pojetí výuky. Vyučující při výuce využívaly autentické materiály písemné i zvukové, k názornosti přispívaly vizuální pomůcky.

Personální zabezpečení výuky je plně v souladu s platnými právními předpisy. Od školního roku 1997/1998 působí na škole zahraniční lektoři.

Struktura sledovaných hodin byla promyšlená, jednotlivé části na sebe plynule navazovaly. Nesprávná výslovnost u žáků byla učitelkami většinou opravována a byl kladen důraz na vytvoření správných výslovnostních návyků. Průběžná korekce zjištěných nedostatků byla prováděna, organizační pokyny udělovaly všechny vyučující v německém jazyce. Do výuky byl zařazen nácvik porozumění slyšenému textu. Vyučující oceňovaly ochotu a připravenost žáků komunikovat v německém jazyce.

Část sledované výuky postrádala aktivizační a motivační prvky, převažovalo frontální pojetí, malý důraz byl kladen na rozvoj komunikativních dovedností a znalosti žáků byly na nízké úrovni.

Většinou byla využita účinná motivace v úvodu i v průběhu hodiny, pozitivně působila pochvala a ocenění výkonu žáků.

Vzájemná komunikace probíhala na základě dohodnutých pravidel, byla přátelská a věcná. Naprostá většina hodin měla vysokou efektivitu.

Kvalita výuky německého jazyka je na velmi dobré úrovni.

Odborné ekonomické předměty

V bloku odborných předmětů byla hodnocena kvalita vyučování v předmětech ekonomika, účetnictví a ekonomická cvičení.

Časová dotace ekonomiky a účetnictví je v rámci povolených úprav posílena. Ekonomická cvičení jsou volitelným předmětem zařazeným ve třetím a čtvrtém ročníku. Ke kvalitě vyučování přispívá i skutečnost, že třídy se většinou dělí na poloviny.

Ekonomika a účetnictví jsou vyučovány v běžných učebnách. Prostředí není výrazně motivující ve vztahu k odborným ekonomickým předmětům. Výuka ekonomických cvičení probíhá v odborných učebnách výpočetní techniky. Materiálně-technické zabezpečení výuky je celkově příkladné. Učitelé si vyhotovují folie pro zpětný projektor, využívají počítačové programy pro vedení jednoduchého i podvojného účetnictví a další programové vybavení. K dispozici mají rovněž odbornou literaturu, časopisy a soubory dokladů. Tyto pomůcky byly využity ve většině sledovaných hodin. Žáci mají do ekonomiky a účetnictví učebnice, v průběhu výuky s nimi bylo pracováno v omezené míře.

Předměty vyučuje sedm učitelů, kteří splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Sledované hodiny byly učiteli odpovědně připraveny. Opakování a zkoušení v úvodu hodin navazovalo na probrané učivo, hodnocení výkonu žáků bylo objektivní a zdůvodněné.

Výklad nového učiva vedli učitelé formou řízeného rozhovoru, žáci byli často motivováni problémovými otázkami. Učivo bylo interpretováno věcně správně. Na teoretický výklad navazovalo řešení konkrétních příkladů, při nichž žáci uplatňovali získané znalosti. Učitelé vhodně využívali mezipředmětové vztahy, nejvíce v ekonomických cvičeních. Žáci zde pracovali s výpočetní technikou a instalovaným programovým vybavením, učili se vyhledávat potřebné informace, využívali internet, výuka měla příkladnou úroveň.

Dílčím nedostatkem některých hodin byl krátký časový prostor na shrnutí a zopakování učiva v závěru. Některé hodiny ekonomiky měly charakter přednášky s převahou činnosti učitele.

Komunikace ve třídách byla založena na vzájemné důvěře, žáci měli většinou dostatek prostoru na uplatnění svého názoru, v hodinách byli aktivní.

Kvalita výuky odborných ekonomických předmětů je velmi dobrá.

Společenské vědy (dějepis, občanská nauka, zeměpis)

Výuka probíhala v kmenových učebnách, které jsou vybaveny běžným nábytkem, a v posluchárně. Pomůcky jsou postupně, podle finančních možností školy doplňovány. Žákům i učitelům je k dispozici školní knihovna. Při výuce učitelé používali zpětný projektor, čtecí kameru, počítač, nástěnné mapy, rozmnožené texty a doplňkovou literaturu.

Sledované předměty vyučuje pět učitelů, všichni splňují požadavek odborné a pedagogické způsobilosti, na vyučování byli velmi dobře připraveni.

Cíle vyučovacích hodin byly stanoveny, k jejich splnění využívali učitelé různých metod a forem práce - diskuzi, dialog s žáky, samostatnou a skupinovou práci, práci s učebnicí. Využívali též mezipředmětové vztahy, vhodně integrovali poznatky, dovednosti a zkušenosti z výuky a osobního života žáků s informacemi z dalších zdrojů.

Aktivita žáků byla více využita v hodinách, kdy měli samostatně řešit zadané problémy a následně obhajovat své vlastní myšlenky a názory v dialogu nejen s učitelem, ale i se spolužáky. Žáci byli v některých hodinách vhodně motivováni účelnou aktualizací učiva. V hodinách převažovalo průběžné slovní hodnocení výkonu žáků. Při individuální zkoušení byla klasifikace objektivní a ze strany učitelů zdůvodněná.

Vzájemná interakce a komunikace mezi učiteli a žáky byla založena na vzájemné důvěře, přispívala k pracovní atmosféře v hodině a efektivnímu využití vyučovacího času.

Kvalita výuky společenských věd je velmi dobrá.

Výpočetní technika

Pro výuku výpočetní techniky slouží dvě odborné učebny. Jejich kapacita odpovídá počtu žáků, každý má k dispozici svůj počítač propojený do sítě s přístupem na internet. Učebny jsou maximálně vytíženy, využívají se i pro výuku ekonomických cvičení. Před a po vyučování jsou přístupné žákům.

Technické i programové vybavení počítačů je příkladné. U obou učeben jsou k dispozici laserové tiskárny, scanner a zpětný projektor. Prostředí učeben je motivující.

Předmět vyučují dva učitelé s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Všechny sledované vyučovací hodiny byly učiteli odpovědně připraveny, měly přiměřené cíle z hlediska obsahu, rozsahu a náročnosti. Výukové cíle odpovídaly profilu absolventa

a současným požadavkům ekonomické praxe. Nové učivo bylo interpretováno věcně správně, jasně a srozumitelně, k expozici učiva byl využíván zpětný projektor.

Stavba sledovaných hodin, použité metody a formy byly obdobné. Po zahájení vyučovacích hodin, vytyčení cíle nebo zadání úkolu, popř. stručném opakování, následoval výklad a samostatná práce žáků. Výuka byla dostatečně náročná, v tempu dle schopností žáků. Při zpracování zadaných úkolů měli žáci možnost alternativních forem řešení a dostatečný prostor pro odzkoušení a procvičení nového učiva.

Motivační prvky byly uplatňovány nenásilnou formou. Nejvýznamnějším motivačním faktorem byla především praktická využitelnost získaných dovedností. Znalosti a dovednosti žáci prokazovali průběžně při řešení nových zadání. Schopnost řešení úkolů měla pro učitele charakter zpětné vazby. V hospitovaných hodinách žáci prokazovali samostatný a aktivní přístup k výuce i v práci s výpočetní technikou.

Kvalita výuky výpočetní techniky je vynikající.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Výuku ve sledovaných předmětech hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Koncepce rozvoje školy je zpracována na léta 1999 – 2002 na základě analýzy podmínek a v souladu s požadavky trhu práce. Je výchozím dokumentem pro tvorbu ročních plánů, plánů kontrolní činnosti a plánu výchovného poradenství.

Škola nabízí ekonomicky zaměřené úplné střední odborné vzdělání s možností další jazykové přípravy na vysoké úrovni. V kvalitní výchovné a vzdělávací práci vidí hlavní cíl své činnosti orientované do budoucnosti - na život v Evropské unii.

Koncepce je jasná, srozumitelná, se stanovenými prioritami – zajistit výuku cizích jazyků na vysoké úrovni, umožnit žákům orientaci v právní oblasti, vypěstovat u žáků chuť neustále se vzdělávat a zajistit jim vysokou odbornou připravenost s širokým všeobecným přehledem. Tyto prioritní úkoly se objevují ve všech dílčích plánech školy. Na její tvorbě spolupracovali pedagogičtí pracovníci. S koncepčními záměry školy byli seznámeni i rodiče žáků.

Většina vytyčených cílů byla již v uplynulém období splněna např. vybudování tělocvičny, zavedení nového studijního oboru a postupná modernizace výuky, což ukazuje na jejich reálnost.

V návaznosti na předchozí dokument je promyšleně zpracován Plán práce školy na školní rok 2001/2002. Vedle základních údajů o škole zřetelně vymezuje hlavní úkoly v oblasti výchovné a vzdělávací, úkoly v řízení školy a organizaci školního roku. Operativnost plánování je zprostředkována měsíčními plány, které vycházejí z celoročních úkolů, jsou konkrétní, adresné a srozumitelné.

Plánování školy tvoří funkční a otevřený systém. Představuje efektivní stupeň k vlastní realizaci výchovně-vzdělávacího procesu a jeho zabezpečení. Úkoly a stanovené termíny jsou vedením školy průběžně sledovány a efektivně vyhodnocovány.

Ve škole jsou vyučovány obory v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol a výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů. Ředitel školy využívá možnosti dané plánem

obchodní akademie a přesouvá hodiny z volitelných předmětů do povinných. Posiluje tím hlavně výuku cizích jazyků, ekonomiky a účetnictví.

Z volitelných předmětů proto škola nabízí pouze ekonomická cvičení (jejichž výuka má příkladnou úroveň) a národní hospodářství. Žáky se specifickými poruchami učení škola nevykazuje, přesto výchovný poradce, třídní učitelé i jednotliví vyučující jsou o klasických poruchách učení jednotlivých žáků informováni a tyto poruchy při hodnocení žáků zohledňují.

Úroveň plánování výchovně-vzdělávacího procesu školy hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Organizování

Odpovědnou osobou za školu je ředitel, jmenovaný do funkce Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Ten jmenoval zástupce ředitele pro obchodní akademii, který je statutárním zástupcem, a zástupkyni ředitele pro jazykovou školu. V organizačním řádu školy a v pracovních náplních jsou jasně vymezeny jejich kompetence a pravomoci. Povinnosti správců sbírek, kabinetů, knihoven, odborných učeben a pedagogického dozoru jsou popsány ve školním řádu.

Ředitel školy využívá při řízení poradní orgány - poradní tým a poradní sbor. Poradní tým se schází pravidelně, podílí na stanovení strategie rozvoje školy, na tvorbě plánu práce a organizování školních akcí. Jeho členy jsou zástupci ředitele, vedoucí předmětových komisí, výchovný poradce a vedoucí dálkového studia. Poradní sbor je tvořen vedoucími pracovníky významných organizací v Šumperku. Smyslem je udržovat styk s praxí a získávat pro školu potřebné informace.

Takto vytvořená organizační struktura umožňuje účinné řízení školy.

Školní řád byl zpracován v souladu s platnými právními normami, nemá zákazový a příkazový charakter, obsahuje práva žáků a zohledňuje zletilé žáky.

Organizace vyučování daná rozvrhem hodin odpovídá obecně závazným právním předpisům jak z hlediska maximálního počtu vyučovacích hodin povinných předmětů v jednom dni, tak i délky přestávek.

Informační systém zajišťuje plynulý a včasný přenos informací. Směrem k zaměstnancům je realizován pomocí plánů práce, systému porad, nástěnek a školní počítačové sítě. Žáci získávají informace od třídních učitelů a prostřednictvím nástěnek. K informování rodičů slouží třídní schůzky a studijní průkazy žáků. O problémech v prospěchu a chování jsou rodiče informováni prokazatelným způsobem.

Ke své prezentaci ve směru k veřejnosti využívá škola dny otevřených dveří, účast na burzách škol, místní tisk. Informace je možno získat i na webových stránkách školy.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001 obsahuje údaje podle zákona. Je podrobná a velmi dobře zpracovaná. Zaměstnanci školy s ní byli prokazatelně seznámeni. V některých částech obsahuje nevhodně jména žáků.

Rozhodnutí ředitele školy vydávaná ve správním řízení mají náležitosti dle správního řádu.

Organizování je velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Při řízení a vedení vychází ředitel školy z vytvořeného systému plánování a kontroly. Úzce spolupracuje s ostatními členy vedení, prostřednictvím vedoucích předmětových komisí přihlíží k názorům všech pedagogických pracovníků. Využívá výsledků sebehodnotících dotazníků pro učitele a žáky. Všem pracovníkům školy vytváří stejné podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy, které jsou součástí kritérií pro stanovení nadtarifních složek platu.

Všechna kritéria byla zpracována ve spolupráci s vedoucími předmětových komisí. Seznámení s nimi byli všichni pedagogičtí pracovníci. Hodnocení výkonů pracovníků provádí ředitel školy jedenkrát ročně, aktuálně při zjištění závažných nedostatků. Ředitel školy umožňuje všem pracovníkům další vzdělávání v rámci jejich specializace. Začínajícím učitelům je poskytována pomoc z řad zkušených pedagogů, v oblasti používaných metod a forem práce (vzájemné hospitace), materiálního zabezpečení výuky a plánování.

Vedení a motivování pracovníků školy je na vynikající úrovni.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost je promyšlená, časově vyvážená a zahrnuje celou organizační strukturu školy. Základem plánu práce kontrolní činnosti je koncepce rozvoje školy, ve které jsou vytýčeny hlavní směry rozvoje. Opírá se o Plán práce školy na školní rok 2001/2002, měsíční plány práce, informace ředitele školy a funkce definované v Organizačním řádu OA. Kontrola vůči celé organizační struktuře školy dále vychází z výsledků a analýz výchovně-vzdělávacího procesu minulého školního roku, práce předmětových komisí, kontrolní a hospitační činnosti vedení školy. Je realizovaná nejen v rámci hospitací, ale i formou kontrol pedagogické dokumentace, práce předmětových komisí, práce třídních učitelů, kontrol provozu školy a jejího hospodaření. Záznamy o kontrolní a hospitační činnosti jsou projednávány s pracovníky a jsou z nich vyvozovány příslušné závěry.

Smyslem hospitací je mimo jiné zjišťování plnění osnov, pestrost výuky, aktualizace učiva, zapojení netradičních vyučovacích metod, využívání učebnic a učebních pomůcek.

Ze všech hospitací mají ředitel školy i jeho zástupci zpracovány hospitační zápisy, které jsou prokazatelným způsobem projednány s jednotlivými učiteli. Některých hospitací ve vyučovacích hodinách provedených školními inspektory se zúčastnil ředitel školy a jeho zástupci, kteří uskutečnili následný rozbor hodin, který byl na velmi dobré úrovni.

Kontrola provozu školy a jejího hospodaření je realizována průběžně podle plánu.

Zásadní nedostatky nebyly vedením školy v uplynulých letech zjištěny, drobné závady jsou operativně odstraňovány.

K hodnocení žáků jsou pedagogickými pracovníky průběžně používány standardní prostředky. Vedení školy příležitostně používá srovnávací testy, zejména v odborných ekonomických předmětech.

Kvalitu kontrolních mechanismů je vynikající.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Kvalitu podmínek vzdělávání hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV

- Kontrola se zaměřila na efektivnost využívání finančních prostředků v rozpočtovém roce 2000, které byly škole přiděleny prostřednictvím Školského úřadu Šumperk.
Celkový rozpočet neinvestičních výdajů školy nebyl v rámci závazných ukazatelů rozpočtu v roce 2000 překročen.
- Podíl příspěvku ze státního rozpočtu na celkových neinvestičních nákladech školy činil 88 %, zbývajících 12 % tvořily ostatní příjmy, zejména ze státní jazykové školy.
Škola do svého rozpočtu navíc zapojila mimorozpočtové zdroje.
- Rozepsané prostředky státního rozpočtu na neinvestiční výdaje nebyly zcela vyčerpány, škola ušetřila částku z poskytnutého limitu prostředků na platy. Porovnáním nákladů a výnosů dle Výkazu zisku a ztráty bylo zjištěno, že škola s použitím ostatních příjmů z hlavní činnosti a příjmů z hospodářské činnosti dosáhla kladného hospodářského výsledku, který byl použit ke krytí ztráty z minulých let a rozdělen do fondů.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

- Dodržení závazných ukazatelů mzdové regulace bylo vyhodnoceno porovnáním ukazatelů stanovených Školským úřadem Šumperk v rozpisu rozpočtu na rok 2000 se sumářem pracovníků a mzdových prostředků v regionálním školství za 1. – 4. čtvrtletí 2000 /výkaz škol (MŠMT) P 1-04/. Kontrolou bylo zjištěno, že **prostředky na platy** přidělené ze státního rozpočtu nebyly dočerpány ve výši 16 585,- Kč. Škola vykazovala kladný hospodářský výsledek. Na základě rozhodnutí zřizovatele byla tato částka v rámci zlepšeného hospodářského výsledku převedena do fondu odměn. **Limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci** byl beze zbytku vyčerpán. Úspora z **limitu počtu pracovníků** činila celkem 1,620 pracovníků (přepočtený stav).
- Kontrola zařazování zaměstnanců do platových tříd a platových stupňů byla provedena u náhodně vybraných 36 % pedagogických pracovníků a 31 % nepedagogických pracovníků.
Zaměstnanci byli zařazeni do platové třídy podle nejnáročnější vykonávané práce a do platového stupně v závislosti na zápočtu doložené doby započitatelné praxe. Zaměstnavatel postupoval ve všech kontrolovaných případech v souladu se zákonem o platu a jeho prováděcím nařízením vlády.
- Princip čerpání nenárokových složek platu v poměru 80 % osobní příplatky a 20 % odměny byl podle předložených podkladů dodržen.
Ke splnění tohoto požadavku však nebyl zvolen vhodný postup. V měsíci prosinci 2000 byly plošně vyplaceny „mimořádné osobní příplatky“. Takto vyplacené částky byly pro jednotlivé zaměstnance písemně zdůvodněny. Uvedené hodnocení splněního úkolu bylo odlišné od kritérií pro výplatu osobních příplatků stanovených ve vnitřním platovém předpisu a tím byly splněny podmínky pro výplatu odměn. Vyplacené částky nebyly úměrně kráceny počtu skutečně odpracovaných dnů. Vyhodnocením všech uvedených hledisek bylo zjištěno,

že mimotarifní složka platu – odměny byla vyplacena chybně jako „Mimořádné osobní příplatky“.

Tato skutečnost ovlivnila v konečném důsledku i poměr mimotarifních složek platu. Z celkového objemu vyplacených nenárokových složek platu činily osobní příplatky 65 % a odměny 35 %.

- V roce 2000 činil poměr vyplacených nenárokových složek platu z tarifních platů celkem za kontrolovaný subjekt 26,74 %. Vyhodnocením jednotlivých skupin zaměstnanců bylo zjištěno, že tento poměr činil u pedagogických zaměstnanců 26,27 % a u nepedagogických zaměstnanců 29,52 %. Odchytky v procentuálním vyjádření vyplacených nenárokových složek platu byly minimální, na škole nebyla zvýhodňována žádná skupina zaměstnanců.

Způsob stanovení výše osobních příplatků vychází z vnitřního platového předpisu, ve kterém jsou vypracována kritéria pro poskytování osobních příplatků.

Odměny jsou vypláceny průběžně, ihned po splnění mimořádného úkolu, největší objem těchto prostředků byl vyplacen v měsíci červnu v souvislosti s přípravou praktických maturitních zkoušek a státních zkoušek.

- Finanční prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb byly vedeny a samostatně uloženy na běžném účtu. Škola měla vypracovány „Zásady hospodaření s prostředky FKSP pro rok 2000“, které obsahovaly tvorbu a čerpání fondu a skutečný rozpočet za rok 2000, který byl přílohou dokumentu.

Namátkově byly vybrány doklady za měsíc leden, květen a září a jejich kontrolou bylo zjištěno, že prostředky fondu byly použity v souladu s obecně platnými právními předpisy na stravování, rekreace, na kulturní a sociální rozvoj a na odměny a dary.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

- Z celkového objemu neinvestičních prostředků tvořily ostatní neinvestiční výdaje (dále jen ONIV) 27,6 %. Přidělené prostředky ze státního rozpočtu na ONIV byly plně vyčerpány a byly použity na úhradu nákladů v souladu s obecně platnými právními předpisy.
- Zkontrolovány byly namátkově vybrané účetní doklady za měsíc březen, červen a říjen roku 2000 a kontrolou bylo zjištěno, že z přidělených prostředků na ONIV bylo 81% použito na náklady spojené se spotřebou materiálu, energií a služeb, na opravu a udržování bylo vyčerpáno 6% a na cestovné bylo poskytnuto 2,5%.

Zbývající část finančních prostředků byla vyčerpána na další výdaje, z nichž nejpodstatnější byly prostředky na odpisy investičního majetku dle odpisového plánu.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

- Škola v roce 2000 obdržela prostřednictvím školského úřadu ze státního rozpočtu účelové prostředky ke krytí nákladů na odpisy a na nájemné. Kontrolou bylo zjištěno, že dotace byla použita k určenému účelu.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

- V kontrolovaném roce byla škole přidělena investiční dotace poskytnutá k financování výstavby tělocvičny a víceúčelového hřiště, k jehož výstavbě byly v roce 2000 navíc použity vlastní prostředky fondu reprodukce investičního majetku. Dále škola koncem roku obdržela finanční prostředky, za které byla zakoupena výpočetní technika. Na obě tyto investiční akce bylo vypsáno výběrové řízení. Dokumentace k příslušné akci a účetní

doklady s ní související byly zkontrolovány a byly v souladu s obecně platnými právními předpisy.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

- Výroční zpráva o hospodaření za rok 2000 byla zpracována v souladu s platnými právními předpisy.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Mzdové prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu na rok 2000 byly vynakládány efektivně, ředitel školy při odměňování zaměstnanců využívá všech možností, které současná legislativa a metodika v této oblasti umožňuje.

Prostředky na ostatní neinvestiční výdaje přidělené školským úřadem byly použity v souladu s obecně platnými právními předpisy. V kontrolovaném období roku 2000 nebylo zjištěno neefektivní vynakládání prostředků státního rozpočtu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 11 592/2000-21 ze dne 27. ledna 2000
- Učební dokumenty studijních oborů: Obchodní akademie – 19 295/94-23, Ekonomické lyceum – 18 334/2000-23
- Koncepce rozvoje Obchodní akademie a Státní jazykové školy Šumperk na období let 1999-2002 z října 1998
- Plán práce školy na školní rok 2001/2002
- Organizační řád ze dne 28. srpna 1996, Dodatek k Organizačnímu řádu ze dne 27. února 1998, Dodatek k Organizačnímu řádu ze dne 1. září 1999
- Plán kontrolní činnosti školy - školní rok 2001/2002
- Školní řád ze dne 1. září 2001
- Klasifikační řád Obchodní akademie Šumperk ze dne 1. září 2000
- Třídní knihy všech tříd za školní rok 2001/2002
- Třídní výkazy všech tříd
- Protokol o přijímacím řízení pro školní rok 2001/2002
- Protokoly o maturitních zkouškách za školní rok 2000/2001
- Písemné práce z jazyka českého a matematiky
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
- Zahajovací výkaz Škol V7–01 OA Šumperk ze dne 4. 10. 2000
- Zahajovací výkaz Škol V18–01 SJŠ Šumperk ze dne 4. 10. 2000
- Osobní složky zaměstnanců
- Jmenování ředitele školy z 30. října 1995, čj. MŠMT 23802/95-61
- Jmenování statutárního zástupce ředitele školy z 1. listopadu 1995, čj. 163/95
- Jmenování zástupkyně ředitele z 2. září 1996, čj. 188/1996

- Pracovní náplně statutárního zástupce ředitele a zástupkyně ředitele z 1. září 1996
- Rozpis rozpočtu na rok 2000 ze Školského úřadu Šumperk, včetně úprav
- Přehled o pedagogických pracovnících školy
- Výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství za rok 2000
- Měsíční mzdové rekapitulace za rok 2000
- Vnitřní platový předpis OA Šumperk s účinností od 1. září 1998
- Podklady pro výplatu odměn za rok 2000
- Výplatní lístky za rok 2000
- Výkaz zisku a ztráty za období roku 2000
- Rozvaha příspěvkových a rozpočtových organizací za rok 2000
- Účtový rozvrh pro rok 2000
- Organizační směrnice školy
- Výroční zpráva hospodaření školy za rok 2000
- Rozpočet a zásady FKSP, účetní doklady za měsíc leden, květen a září týkající se příspěvku a čerpání FKSP
- Pokladní doklady a přijaté faktury za měsíce březen, červen, říjen roku 2000
- Hlavní kniha za prosinec roku 2000
- Dokumentace k výběrovému řízení - týkající se investičních akcí

ZÁVĚR

Výuka probíhá plánovitě podle schválených učebních dokumentů, v plánování a přípravě učitelů na výuku převažovala pozitivita.

Materiálně-technické a psychohygienické podmínky výuky ve sledovaných předmětech byly velmi dobré. Pouze 4 % z celkového počtu týdenních vyučovacích hodin jsou vyučována učitelkou bez odpovídající kvalifikace.

Organizace, formy a metody sledované výuky byly na velmi dobré úrovni. Většina hodin měla klasickou strukturu, převládaly frontální metody práce. Ve většině hodin byla používána didaktická technika a různé učební pomůcky, které výrazně přispívaly ke zvýšení efektivnosti hodin a současně zvyšovaly názornost výuky.

V motivaci a hodnocení žáků byla zjištěná pozitivita a negativa v rovnováze. Některé hodiny postrádaly motivaci a v závěru shrnutí učiva a zhodnocení výkonu žáků.

Vztahy mezi učiteli a žáky byly založeny na vzájemné důvěře, vytvářely předpoklady pro rozvoj osobnosti žáka, což je jeden z bodů současné koncepce rozvoje školy.

Vedení školy vytváří velmi dobré podmínky pro vzdělávání žáků. Plánování, organizování a kontrola tvoří ucelený systém vycházející z koncepce školy. Při řízení školy převládá demokratický styl práce, který se opírá o účinnou motivaci vycházející z analýzy výsledků kontrol.

V kontrolovaném období roku 2000 nebylo zjištěno ne hospodárné vynakládání prostředků státního rozpočtu v rámci účelových prostředků, mzdových prostředků a prostředků na ostatní neinvestiční výdaje.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavel Okleštěk	Pavel Okleštěk v.r.
Členové týmu	Ing. Josef Diviš	Josef Diviš v.r.
	RNDr. Vlastimila Kozelská	Vlastimila Kozelská v.r.
	Ing. Petr Lipčík	Petr Lipčík v.r.
	Mgr. Dagmar Raisová	Dagmar Raisová v.r.
	Mgr. Magda Trávničková	Magda Trávničková v.r.

Další zaměstnanci ČŠI Petra Kalabisová

Eva Nevrlá

V Jeseníku dne 29. listopadu 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. listopad 2001

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Ing. Tom Ristovský

Tom Ristovský v.r.
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Príslušný orgán státní správy: Olomoucký kraj, Krajský úřad Olomouckého kraje, Odbor školství, mládeže a tělovýchovy, Tř. Kosmonautů 8, 772 00 Olomouc	17.12.2001	131 215/01
Zřizovatel: Olomoucký kraj, Tř. Kosmonautů 8, 772 00 Olomouc	17.12.2001	131 215/01

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.

